

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 24 november 2021
(OR. en, de, pl, fr)

**Interinstitutioneel dossier:
2020/0361(COD)**

13203/21
ADD 1 REV 2

COMPET 737
MI 772
JAI 1126
TELECOM 388
CT 132
PI 100
AUDIO 98
CONSOM 231
CODEC 1367
JUSTCIV 165

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de Raad
nr. vorig doc.:	13203/21 ADD1 REV1
nr. Comdoc.:	14124/20 + COR1 + ADD1
Betreft:	Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten (wet inzake digitale diensten) en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG - Algemene oriëntatie - Verklaringen

VERKLARING VAN DENEMARKEN

Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende een interne markt voor digitale diensten (wet inzake digitale diensten) en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG

Denemarken steunt de compromistekst die het voorzitterschap heeft voorgelegd teneinde tijdens de zitting van de Raad Concurrentievermogen op 25 november 2021 tot een algemene oriëntatie te komen.

Over het geheel gezien steunt Denemarken de beoogde bijwerking van de horizontale regels ter bepaling van de aansprakelijkheid en verplichtingen van aanbieders van digitale diensten, onlineplatforms in het bijzonder.

Denemarken betreurt echter ten eerste dat de verordening geen verplichtingen oplegt ten aanzien van de aansprakelijkheid van importeurs. Het is een probleem dat niemand in de Unie aansprakelijk kan worden gesteld ingeval onlinemarktplaatsen handelaren in staat stellen om Europese consumenten rechtstreeks vanuit derde landen producten en diensten te verkopen. Het is al meer dan eens gebeurd dat Europese consumenten gevaarlijke en illegale producten geleverd kregen en zo benadeeld werden door het huidige systeem. Bij de invoer van goederen die niet aan de EU-wetgeving voldoen, blijft door de ontheffing van aansprakelijkheid dus een lacune in stand, wat niet alleen de consumentenbescherming, maar ook het concurrentievermogen van Europese bedrijven schaadt. Wat dit betreft, had Denemarken gepleit voor een ambitieuzere verordening waarbij gegarandeerd wordt dat er altijd ergens een partij binnen de EU aansprakelijk is voor producten die de Europese markt binnenkomen, ongeacht of die nu offline of online worden verkocht.

Wij hopen dat ons verzoek met betrekking tot de aansprakelijkheid van importeurs in de loop van de volgende onderhandelingsfase serieus en zorgvuldig in aanmerking wordt genomen.

Hoewel dit niets verandert aan zijn standpunt ter zake is Denemarken ingenomen met de in afdeling 3A opgenomen verplichting voor onlinemarktplaatsen om te voldoen aan verdere eisen die ervoor moeten zorgen dat de Europese consument beschermd wordt en dat hem veilige producten worden verkocht.

VERKLARING VAN DUITSLAND

Verordening betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten (wet digitale diensten) en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG

Algemene oriëntatie

Verklaring voor de notulen van de demissionaire regering van de Bondsrepubliek Duitsland

Duitsland steunt de tekst die het voorzitterschap heeft voorgelegd teneinde tijdens de zitting van de Raad Concurrentievermogen op 25 november 2021 tot een algemene oriëntatie te komen. Wij zijn met name ingenomen met de versterking van de bevoegdheden van de Europese Commissie om te bepalen welke onlineplatforms en onlinezoekmachines als zeer groot worden aangemerkt, en om deze te controleren en te inspecteren. Op deze manier kan de verordening digitale diensten doeltreffend worden gehandhaafd. Tegelijkertijd benadrukken wij met het oog op de komende onderhandelingen met het Europees Parlement dat de verordening verdere verbetering behoeft om deze nog doeltreffender te maken.

Er is ons alles aan gelegen het huidige op internationale normen (VN-Verdrag inzake de rechten van het kind en algemene opmerking nr. 25 over kinderrechten in verband met de digitale omgeving van het VN-Comité voor de rechten van het kind) gevestigde hoge beschermingsniveau van kinderen en jongeren tegen schadelijke media-inhoud in Duitsland te behouden. Voor ons staat buiten kijf dat de verordening daarin moet voorzien, met name via de mogelijkheid tot derogaties ten behoeve van hogere normen.

Duitsland is er mee ingenomen dat bij de verordening een uniform wetgevingskader wordt vastgesteld ter bestrijding van illegale online-inhoud. Wij pleiten er echter voor om zeer grote onlineplatforms te onderwerpen aan nog ambitieuzere en juridisch bindende regels voor de verwijdering van gegevens en de termijnen daarvoor. Verder moet de meldingsplicht voor aanbieders van hostingdiensten aan rechtshandavings- en gerechtelijke instanties uit hoofde van artikel 15a nader worden uitgewerkt. De lidstaten moeten kunnen bepalen welke strafbare feiten op hun grondgebied moeten worden gemeld. Wat betreft de zeer grote onlineplatforms moeten de lidstaten, behoudens overeenstemming met de fundamentele waarden van de Europese Unie, over de mogelijkheid beschikken om bij nationaal recht de meldingsplicht uit te breiden tot strafbare feiten die de democratische gemeenschap in gevaar brengen of een blijvend negatief effect op de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting hebben. Wij zijn ook groot voorstander van uitbreiding van artikel 15 met een opslagverplichting voor verwijderde illegale inhoud.

De komende onderhandelingen met het Europees Parlement moeten gebruikt worden om de handhavingsmogelijkheden voor nationale instanties en de consumentenbescherming te versterken, onder meer door voor aanbieders van onlinemarktplaatsen proactieve zorgvuldigheidsverplichtingen in te voeren. Dit is de enige manier waarop toezichthouders de enorme illegale handel in goederen en dieren doeltreffend kunnen beteugelen. Bovendien stelt Duitsland een verbod voor op het anoniem aanbieden van dieren op onlinemarktplaatsen, ook door particuliere aanbieders. De komende onderhandelingen met het Europees Parlement bieden de Europese Unie de gelegenheid om de doelstellingen van de Europese Green Deal in de verordening te verankeren. Zo moeten milieuaspecten worden meegenomen in de risicobeoordeling van zeer grote onlineplatforms en moeten onlinemarktplaatsen ook meer informatie over duurzame consumptie verstrekken.

Aangezien zeer grote onlineplatforms steeds meer plaats van publiek debat zijn geworden en ook een onmisbaar distributiekanaal voor aanbieders van mediadiensten, moet er meer aandacht komen voor de vrijheid en de pluriformiteit van de media, zoals vastgelegd in het Handvest. Daartoe moeten er uitvoeringsbepalingen worden vastgesteld waarbij grote onlineplatforms wordt verboden om op grond van schending van hun algemene voorwaarden, inhoud of diensten van een aanbieder van mediadiensten te verwijderen of daar anderszins afbreuk aan te doen zonder de aanbieder vooraf te hebben gehoord. Bovendien is het zaak dat in artikel 12 of een ander geschikt artikel wordt benadrukt dat bij de opstelling en toepassing van de algemene voorwaarden van een platform afdoende rekening moet worden gehouden met de vrijheid en pluriformiteit van de media. Platforms moeten een gedragscode overeenkomen waarin deze vereisten worden geconcretiseerd. Voorts zijn wij bezorgd over de functionaliteit van de controlestructuur van verordening, die van essentieel belang is voor het welslagen ervan. Er moeten verdere inspanningen worden geleverd om optimaal gebruik te maken van de synergie met bestaande instellingen (zoals de Europese Groep van regelgevende instanties voor audiovisuele mediadiensten, ERGA) en er moet in mogelijkheden worden voorzien om hun betrokkenheid te vergroten. In dit verband achten wij het bovendien van groot belang dat bestaande en beproefde samenwerkingsmechanismen, zoals het door de ERGA-leden gesloten memorandum van overeenstemming, worden voortgezet. In deze hele constellatie is het bovendien belangrijk dat de bevoegdheden van de lidstaten op dit gebied worden gevestigd.

Ten slotte is Duitsland er voorstander van om onderwijs- en onderzoekscentra zonder winstoogmerk niet onder de definitie van "onlineplatform" te brengen, omdat daar niet de risico's van uitgaan die beoogd worden met de verordening te worden aangepakt.

Wij vertrouwen er met het oog op de komende onderhandelingen met het Europees Parlement op dat alle genoemde aspecten serieus en zorgvuldig in overweging worden genomen en een plaats in die onderhandelingen krijgen.

VERKLARING VAN POLEN

Verklaring van Polen over de verordening digitale diensten

Polen steunt de compromistekst van het voorzitterschap voor de verordening betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten (wet digitale diensten) en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG, teneinde tijdens de Raad Concurrentievermogen op 25 november 2021 tot een algemene oriëntatie te kunnen komen.

Wij benadrukken echter dat deze tekst nog verregaande verbeteringen behoeft om ervoor te zorgen dat de EU-consument volledig in zijn recht wordt gezet en de verordening zelf werkelijk wordt gehandhaafd.

Zo moet duidelijk worden aangegeven dat de noodzaak van snelle verwijdering van illegale inhoud van het internet, naar behoren moet worden afgewogen tegen de bescherming van de vrijheid van meningsuiting en van informatie. Ook moet de verordening duidelijkheid bieden over wie er rechtsbevoegdheid over deze platforms heeft, zodat handhavingsmaatregelen doeltreffend en toereikend zijn.

In het handhavingsmechanisme van de verordening, dat gebaseerd is op het oorsprongslidbeginsel - een fundamenteel beginsel van de interne markt dat onmiskenbare voordelen biedt in termen van ontwikkelingskansen voor kleinere aanbieders van tussenhandelsdiensten in de EU - moet tevens worden voorzien in voldoende betrokkenheid van de lidstaat waar de afnemers van de dienst zich bevinden. De coördinator voor digitale diensten van de plaats van bestemming kan uiterst waardevolle kennis van het nationale recht en de lokale context van de betrokken lidstaat inbrengen.

Bovendien moeten zeer grote onlineplatforms en zeer grote zoekmachines adequaat vertegenwoordigd zijn in de EU en passende kanalen voor tweerichtingscommunicatie inrichten, voornamelijk met de bevoegde autoriteiten van alle lidstaten. Voorts moet de verordening dienstverleners verplichten de ontvangst van correspondentie te bevestigen via het contactpunt.

Tot slot is het zaak dat in de tekst van de verordening bepalingen worden gehandhaafd waarbij wordt verduidelijkt dat de verordening geen afbreuk doet aan het recht van de betrokken afnemers, personen of entiteiten om tegen een besluit in beroep te gaan bij een rechtbank of een bestuurslichaam van het land waar zij hun zetel, woonplaats of vaste verblijfplaats hebben, in overeenstemming met het toepasselijke recht van dat land.

Wij vertrouwen erop dat bovenstaande constructieve en rationele verbeteringen zullen helpen om in de komende interinstitutionele onderhandelingen tot een bevredigend compromis te komen.

GEZAMENLIJKE VERKLARING VAN ITALIË EN SPANJE

GEZAMENLIJKE VERKLARING OVER DE WET DIGITALE DIENSTEN

Italië en Spanje steunen de compromistekst die het voorzitterschap heeft voorgelegd teneinde tijdens de zitting van de Raad Concurrentievermogen op 25 november 2021 tot een algemene oriëntatie te komen.

Wij benadrukken echter met klem dat er verbeteringen nodig zijn om te voorkomen dat de verordening in de loop van de onderhandelingen wordt afgezwakt.

Wij zijn bijvoorbeeld van mening dat de traceerbaarheidsverplichtingen, zoals voor online-marktplaatsen bepaald bij artikel 24a, moeten worden uitgebreid om ervoor te zorgen dat wat offline illegaal is, ook online illegaal is.

Deze verplichtingen zijn noodzakelijk om malafide bedrijven de pas af te snijden en te voorkomen dat illegale inhoud en producten verspreid worden via uiteenlopende digitale diensten en een veelheid van aanbieders van tussenhandelsdiensten, en om zo bij te dragen tot een veilige, transparante en betrouwbare digitale omgeving.

Wij zijn er daarom voorstander van dat het toepassingsgebied van artikel 24a wordt uitgebreid tot aanbieders van hostingdiensten, webhosting, netwerken voor de levering van inhoud, DNS-registers en -registrators, en betalings- en advertentiediensten.

Wij vertrouwen erop dat dit verzoek serieus en zorgvuldig in aanmerking zal worden genomen tijdens de komende onderhandelingen.

VERKLARING VAN HONGARIJE

Verklaring van Hongarije over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten (wet inzake digitale diensten) en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG

Hongarije hecht groot belang aan bescherming van de vrijheid van meningsuiting van de EU-burger, met inbegrip van mediavrijheid en pluralisme. Daarom vinden wij het erg belangrijk dat gezorgd wordt voor een nog doeltreffender handhaving van de verordening inzake digitale diensten.

Teneinde over de nodige garanties te beschikken om de verwijdering van legale inhoud tegen gaan, dienen nationale autoriteiten te beschikken over de middelen om platformen op te dragen verwijderde legale inhoud terug te plaatsen. De platformen moeten gebruikers doeltreffende verhaalmiddelen ter beschikking stellen wanneer zij besluiten om inhoud of het profiel van gebruikers te verwijderen. In dit verband is het voor Hongarije van het grootste belang dat de wet inzake digitale diensten geen afbreuk doet aan het recht van gebruikers om bij een rechtbank van het land waarin zij zijn gevestigd en in overeenstemming met het nationale recht van dat land, een geding in te stellen tegen een besluit van een onlineplatform.

Het oorsprongslandbeginsel is een essentiële basisregel van de interne markt, die voordelig is in de zin dat die kleinere Europese aanbieders van tussenhandelsdiensten voorspelbare regelgeving biedt. Maar dergelijk voordeel is er niet voor de EU-burger. Er bestaan asymmetrieën tussen de rechten van aanbieders van onlineplatforms en hun gebruikers, en ook ten aanzien van overheidsinstanties, en wel doordat die niet de instrumenten hebben waarmee zij gebruikers volledig kunnen beschermen tegen misbruik. Daar komt nog bovenop dat steeds meer diensten en platforms die niet wettelijk in de EU zijn gevestigd zich op de burgers van de lidstaten richten.

We behouden het oorsprongslandbeginsel als algemene regel op EU-niveau, maar mogen tegelijkertijd niet vergeten dat we de legitieme belangen van onze consumenten moeten beschermen.

Om de consument in de EU een vuist te kunnen laten maken en voor doeltreffende handhaving van de verordening te zorgen, zou het goed zijn om de regulerende instanties van de landen van bestemming actiever bij het toezicht op zeer grote onlineplatforms en zeer grote online-zoekmachines te betrekken. Naar onze mening is in veel gevallen grondige kennis van de specifieke kenmerken van het nationale recht en de sociaal-culturele context nodig om zaken betreffende inhoudsmoderatie goed te begrijpen en aan te pakken.

Hongarije pleit daarom voor meer ambitie ten behoeve van het hoogst mogelijke niveau van consumentenbescherming. Voor de verwezenlijking van deze doelstellingen zijn aan dit snel veranderende ecosysteem van de platformeconomie aangepaste oplossingen nodig, en dat vereist een grondige evaluatie van onze kernbeginselen.

VERKLARING VAN FINLAND

Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende een interne markt voor digitale diensten (wet inzake digitale diensten) en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG

Teneinde de Raad Concurrentievermogen op 25 november 2021 tot een algemene oriëntatie te kunnen laten komen, steunt Finland de compromistekst van het voorzitterschap.

Finland steunt het compromis van het voorzitterschap wat betreft de voorgestelde sanctiebepalingen, maar acht het van belang dat tijdens de trialogen flexibiliteit in de tekst wordt gebracht, zodat de lidstaten via nationale wetgeving maximumboetes kunnen koppelen aan de verschillende uit de verordening voortvloeiende verplichtingen.

Voorts moet er passende nationale speelruimte voor de lidstaten zijn om administratieve boetes voor overheidsinstanties in te voeren in specifieke gevallen waarin deze instanties een wettelijke verplichting kan worden opgelegd om op nationaal niveau en zonder winstoogmerk een dienst te verlenen die als een tussenhandelsdienst kan worden aangemerkt.

VERKLARING VAN LUXEMBURG

Verklaring van Luxemburg over de wet digitale diensten en de wet digitale markten

Met het voorstel voor de wet digitale diensten en het voorstel voor de wet digitale markten wordt beoogd om met behulp van een geharmoniseerd wettelijk kader ten behoeve van een veiligere online omgeving en eerlijke mededinging binnen de hele Europese Unie, een interne markt tot stand te brengen die zowel voor professionele gebruikers als consumenten ten volle functioneert.

Luxemburg is groot voorstander van een duidelijk en coherent kader ter verhelping van de huidige juridische fragmentatie die voortvloeit uit verschillen in nationale wetgeving op de door de twee verordeningen bestreken gebieden. Luxemburg kan zich dus goed vinden in het binnen de Raad overeengekomen en door het Sloveense voorzitterschap voorgestelde compromispakket, want het bevat alle elementen die nodig zijn om tot een hoogwaardig akkoord met het Europees Parlement te komen.

Luxemburg zal er tijdens de onderhandelingen aandachtig op toezien dat de voordelen van maximale harmonisering, in voorkomend geval gepaard met wederzijdse erkenning, in de tekst behouden blijven of zelfs worden vergroot, en dat er geen enkele nieuwe afwijking, mogelijkheid tot "gold-plating" of andere vorm van flexibiliteit voor de nationale wetgevers of nationale instanties wordt toegevoegd. Ook zullen we ons tijdens de onderhandelingen hard maken voor behoud van het ambitieniveau van de voorstellen van de Europese Commissie wat betreft de voorwaarden voor een veilige online-omgeving en eerlijke en concurrerende markttoegang.

De wet digitale diensten

Het is voor een hoge onlineveiligheid cruciaal dat er een Europese aanpak komt. Luxemburg hecht sterk aan de beginselen van de richtlijn inzake elektronische handel, en dan met name het oorsprongslandbeginsel, dat cruciaal is voor het goede functioneren van de interne markt doordat ondernemingen zich daardoor niet naar 27 verschillende nationale wetgeving hoeven te voegen. Kleine ondernemingen zouden dat onmogelijk kunnen waarmaken en het zou een belangrijk obstakel zijn voor grensoverschrijdende verkoop. De door het Sloveense voorzitterschap voorgestelde algemene oriëntatie stemt overeen met die benadering en dient als zodanig overeind te blijven.

In dezelfde lijn acht Luxemburg het wat betreft handhaving van groot belang dat de regelgeving coherent en uniform wordt toegepast, zodat alle betrokken partijen rechtszekerheid genieten. Niet alleen voor de materiële regels an sich is harmonisering cruciaal, maar ook voor de interpretatie en uitvoering ervan. Digitale diensten zijn per definitie grensoverschrijdend. Het zou dus contra-productief zijn om voor een gegeven geval 27 instanties tegelijk te belasten met de uitvoering van de verordening. Luxemburg is ingenomen met het behoud van de algemene regel dat het land van vestiging van de aanbieder van tussenhandelsdiensten belast blijft met de handhaving van de geharmoniseerde regels van de verordening, dit met name dankzij nauwere samenwerking met de overige lidstaten en de Commissie, behalve dan in het geval van de zeer grote spelers.

Daarom staat Luxemburg ook positief tegenover de in de compromistekst van het Sloveense voorzitterschap voorgestelde exclusieve bevoegdheden voor de Europese Commissie wat betreft grensoverschrijdende systemische vraagstukken in verband met de zeer grote onlineplatforms. Deze oplossing stemt geheel overeen met de logica van uniforme toepassing zoals bij de handhaving op basis van land van vestiging. Ook stemt dit systeem overeen met de voor de wet digitale markten gekozen aanpak, waar de Commissie exclusieve uitvoeringsbevoegdheden jegens de grote digitale poortwachters bezit.

Tot slot spreekt Luxemburg zijn krachtige steun uit voor het horizontale karakter van de wet digitale diensten, welke van toepassing is voor alle soorten tussenhandelsdiensten en voor alle soorten illegale inhoud, onder voorbehoud van specifieke regels op EU-niveau. Wij zijn echter beducht voor een topzware wet digitale diensten als geprobeerd wordt daar alle vraagstukken met betrekking tot digitale diensten in te vangen, aangezien er al talloze sectorale initiatieven bestaan of in ontwikkeling zijn¹. De wet digitale diensten bevindt zich niet in een juridisch vacuüm; op onlinetussenhandelsdiensten is nu al omvangrijke, soms onlangs aangenomen Europese regelgeving van toepassing. Luxemburg zal zich er hard voor blijven maken dat debatten over andere politieke onderwerpen niet hun weg naar de wet digitale diensten vinden, om zo te kunnen zorgen voor praktisch uitvoerbare regels en voor maximalisering van de kans op snelle goedkeuring door de twee wetgevers.

¹ Onder meer de verordening over terroristische online-inhoud, de richtlijn over auteursrechten, de richtlijn over audiovisuele mediadiensten en het voorstel voor een verordening over de algemene productveiligheid.

De wet digitale markten

Luxemburg staat volledig achter de doelstellingen van de wet digitale markten, te weten het scheppen van eerlijke markten door oneerlijk gedrag van dominante digitale platforms te verbieden. Kleine en middelgrote platforms moeten bij het grensoverschrijdend aanbieden van hun diensten kunnen concurreren met de grote poortwachters en ten volle profijt van de interne markt kunnen trekken. De grootste winst is dan voor de Europese consument, die dan een grote keus kan genieten tegen betere voorwaarden.

In de door het Sloveense voorzitterschap opgestelde algemene oriëntatie blijven die doelstellingen behouden en blijft tegelijkertijd de beoogde harmonisering intact, met name doordat de ruimte voor de lidstaten om ter zake eigen wetgeving erop na te houden wordt gespecificeerd en ingeperkt. Alleen met een gemeenschappelijke aanpak is Europa opgewassen tegen de macht van de poortwachters op onze interne markt. Luxemburg zal er zeer nauwlettend op toezien dat deze doelstellingen niet verwateren, en dan met name niet de horizontale bepalingen die voorschrijven dat de wet digitale markten voorrang boven het nationaal recht heeft, zoals artikel 1, lid 5.
